

1 Tesalonika

Alalaha Elle Ngana Nenge Paulus

Hasia Lange Tesalonika Mur

¹ Iau Paulus koi ehas ia alalaha nei. Iau pe Sailas pe Timoti mo hekule ke lange imo hehei pe hana nenge atu teu nga mata nenge NeHalang nge Tesalonika. Imo mata nem Temere NeHalang pe Non Soke Jesus Kristus reria hana mur laka imo. Pe e hetalaulau amo ke iri nai leteria poreke ia imo pe te poia letemo ke ma ke nek.

Paulus Iechia Tesalonika Mur Nge Leteria Manmanna

² Kokoes mo hele urana lala nge NeHalang pe letemem metentene imo nga lemem heta-laulaunga mur. ³ Mo hetalaulau lala nge Temere NeHalang pe letemem metene letemo manmanna ngana nge kerkereng pe a poia ana ume ke lohot, nenge aume ke kerkereng nga poinga nenge mutemo taua hehei pe hana, pe letemo tu ke kerkereng mana nge ara Non Soke Jesus Kristus.

⁴ Titik mur pe liliuk mur, imem mo eteia ke NeHalang mutena tau tote imo pe hesilei hote imo ke nena hana mur pengpeng, ⁵ iange helenga urana toto ngana nenge mola ia nge imo lohot ke i helenga mana ero. Helenga nem lohot ia kikina ngana pule pe Opepengpeng hekerkereng ia ke teke helenga nem manmanna. Pe pule nga etue nenge motu luluch nge imo, a eteia poinga nenge

mo nanasia ke mo halaaua imo. ⁶ Imo a nanas tau tote Non Soke nena poinga nenge imem pule mo nanasia. Pe urelu meena ngana halang te lohot nge imo, iange Opepengpeng poia imo ke a iech mana nge a nanasia helenga manmanna toto ngana. ⁷ Pe iri lochloch ngana nenga tuele kina nge Mesatonia pe Akaia, te naue imo nge apoi ke pomam pe iri pule lape te nanasia lemo poinga nem. ⁸ Imo a hesongia Non Soke nena helenga ke langa tuele kina nenge Mesatonia pe Akaia mana ero, iange hehei pe hana nga kileng lochloch te eteia letemo manmanna ngana nge NeHalang pule. Ke pomalam ute pele nge lape mo heleia ero ⁹ iange iri siporia te nenene lemo poinga nenge along teua imem nga etue nenge mo lange imo. Pe te nene imo nge ahul rumemo ia aetapuna mur pe aume mana nge NeHalang toto ngana nenge tu ke maulul. ¹⁰ Pe a kulkulele mene Tuna nenge hemaul heke mule nga metenga nge lape sio at nga tapa. Ana non laka Jesus. Jesus i non nenge lape mene hot kelia ita nga NeHalang letena inin ngana nenge lape atat.

2

Paulus Heleia Ana Ume Nenge Poia Nge Tesalonika

¹ Titik mur pe liliuk mur, nga etue nenge mola ke mo ume luluch nge imo, emem ume nem hesil sio mana ero. ² Pe a eteia ke nga tele ngana, hana nge Pilipai te hele poreke imem pe te tunga melmelinga at nge imem. Pe ara Soke NeHalang halaaua

imem ke momes ke kerkereng nga ure meena ngana nemur, ke mo haliu hote nena helenga urana toto ngana lange imo. ³ Ke pomalam lemем helenga nenge mo tungе lange imo, mo hele haka ia nga poinga poreke ngana e nge tunga letemem ero; Nenge mo teke mopoi ole imo ke mo pallaka imo ia. Nem ero. ⁴ NeHalang eteia letemem ke ulolo pe poia imem ke mo haliu hote helenga urana toto ngana nga lemene ngana. Pe mo haliu hote ke mopoi hehei pe hana reria iechinga ana ia ero, mo teke mo e iechia NeHalang. ⁵ Imo a eteia ke imem mo topala hite imem nga poinga tunten ngana e ero, pe mo poia helenga nenge mo teke mo pallaka ia imo ke mo ua totoia lemo urelu mur ero. NeHalang eteia ke nei manmanna.

⁶ Imem toinge mo poia imo pe iri hel pule ke a heto heke imem, iange Kristus nena hekululonga mur imem. ⁷ Pe nei ero. Nga etue nenge motu luluch nge imo mopoi ke nek toto lange imo ke pomange hei nenge poi ke nek toto lala nge tutuna mur. ⁸ Imem mutemem taua imo ke pomalam mo iech mana nge mo haliu hote NeHalang nena helenga urana toto ngana lange imo. Pe nem mana ero. Mo teke mo tung teu tote imem ke mo halaua imo iange mutemem tau tote imo. ⁹ Titik mur pe liliuk mur, e eteia ke imo letemo metene imem nge mo ume ke kerkereng toto ke mo haliu hote NeHalang nena helenga urana toto ngana pe ure meena ngana mur te lohotot nge imem. Imem mo umume ke sinanga pe miliko ke pomalam mo helete meena ia mele ke tung ngaunga at nge

imem ero.

10 Nga etue nenge motu luluch nge imo nenge letemo manmanna mo nanas mene poinga nemur nge pengpeng pe mele heleia imem nga poinga poreke ngana e ero. Imo a eteia pe NeHalang pule eteia ke nei manmanna. **11** Pe a eteia ke imem mo halaua imo ke pomange none nge halaaulaua tutuna mur. **12** Mo poia imo ke nek pe mo hekerereng ia letemo pe mo hele ke kerkereng lange imo ke a nanasia poinga nenge NeHalang mutena taua. Lange i long teuteua imo kela atu nga nena hemalmalinga nga nena naualanga.

13 Kokoes mo hele urana lala nge NeHalang pule iange nga etue nenge mo laia nena helenga nge imo, a mene ke pomanga helenga nenge at nge none mana ero. A mene ke pomanga NeHalang nena helenga toto. Ke helenga nem ume ke kerkereng toto ke halaaulaua imo nenge letemo manmanna. **14** Titik mur pe liliuk mur, imo apoi ke mange iri mata nenge NeHalang nga kileng nenge Iutea. Iri leteria manmanna nge Kristus pule. Pe Iuta mur te poia ure meena ngana halang ke lohotot nge iri, ke pomange imo nge lemo hana mur pengpeng te poia ure meena ngana mur ke lohotot nge imo. **15** Pe Iuta nemur laka nenge te hune Non Soke Jesus pe hetatalonga mur pe te lope hote imem pule. Iri te helete ininia NeHalang, pe hulua lochloch reria ngarang mur laka iri. **16** Imem, mo hetottore hana lomonmona ngana mur nenge iri Iuta ero, nga kue nenge lape te mene maulinga pe hana nemur tepoi elele imem. Pe iri te tamal taua

reria poinga poreke ngana mur ke ele hakaka nga reria poinga nem. Ke pomalam NeHalang letena inin ngana nenge atat nem, lape lohot nge iri ke renren.

Paulus Teke La Ke Nau Toto Mule Tesalonika Mur

¹⁷ Pe titik mur pe liliuk mur, lape motu kangkanga nge imo nga etue choro ngana mana iange hana te lope hote imem. (Pe mopoi ke pomanga aina kikino ngana nenge tataria mur pe tetemeria mur te hile sue iri.) Ke heueu nei mo kolkol ia imo pe letemem tu toto nge imo kura. Ke pomalam mo tango rara toto kue e nenge lape moat ke monau mule imo. ¹⁸ Imem mo teke mola toto ke monau mule imo. Iau Paulus, e totoi emule mana ke e teke ela pe ero iange Non poreke ngana poi ele tote imem. ¹⁹ Imem mutemem tau tote imo pe mo teke mola ke monau toto mule imo iange nga etue nenge ara Non Soke Jesus at muleia, lape mo iech pe mo palut laka iange imo apoi ke pomanga iengiengka nenge te kale heke nge imem. Ke letemem tu toto laka nge imo lo. ²⁰ Pe manmanna toto ke imo mana lape a poia imem ke mo iech pe mo palut laka.

3

Paulus Kulosia Timoti Ke Lange Tesalonika

¹⁻² Iok, imem mo teke mola ke monau toto mule imo pe kue e nge urana ero ke pomalam mo kulosia Timoti ke lange imo lo pe imem motu mana nge Atens nei lo. Timoti i tira ia nenge imem ul mo

umume nge NeHalang, ke mo haliu hotote Kristus nena helenga urana toto ngana. Mo kulosia i ke la ke halaua imo ke hekerkereng ia letemo manmanna ngana,³ iange lememe ero amo hel nge imo nge leteria manmanna ngana losio mule nga ure meena ngana nenge lohotot nei. Imo a eteia lo ke ure meena ngana nge pomai lape te lohotot nge ita pe NeHalang eteia.⁴ Imem mo heleia lange imo nga etue nenge motu luluch nge imo ke a eteia ke ulolo - nenge mo teke ita lape ta amneia ure meena ngana mur. Ke ana ure mur koi nenge te lohotot nei.⁵ Ure nei lohot pe iau lemek ero nge e kulkulala sakilil ol, ke pomalam e kulosia Timoti ke lange imo ke e teke e longo lange i nga letemo manmanna ngana. Iau letek mataunga iange nenge teke Non poreke ngana poia letemo manmanna ngana ke losio mule, emem ume nem lape hesil sio mana.

Paulus Iech Nga Timoti Na Helenga

⁶ Pe ero, heueu nei Timoti sau hot mule nge imem lo, pe atia helenga urana ngana nga letemo manmanna ngana pe nga lemo poinga nenge mutemo taua hehei pe hana. Pe hele at nge imem ke teke letemo metene imem pe a iech pe a teke anau haka mulmule nge imem ke pomange imem nge mo teke monau haka mulmule nge imo.⁷ Ke titik mur pe liliuk mur, hana tepoi porekreke imem pe ure meena ngana halang te lohot nge imem. Pe Timoti hekerkereng tote imem pe poia imem ke singimem urana mule nga nenge at ke heleia letemo manmanna ngana at nge imem.

8 Heueu nei mopoï ke pomalaka nge mele nenge maul haka mule nga manga molong iange mo longe imo nge ames ke kerkereng toto nge Non Soke. **9** Ke imo mana a poia imem ke mo hele urana lange ara Soke NeHalang. Pe mo hele urana lange I iange iechinga nenge lohot nge imem nga NeHalang matana, at laka nge imo pule. **10** Pe mo hetalaulau lala nge i nga sinanga pe nga miliko ke mo teke monau haka mule nge imo pe mo halaua imo ke letemo manmanna ngana kerkereng toto ol.

11 Ke mo teke ara Soke Temere NeHalang pe ara Non Soke Jesus te hepengia lemem kue nenge mola nge imo. **12** Pe mo teke Non Soke poia poinga nenge mutemo tau helel pe mutemo taua hehei pe hana ke puo ke palaungana toto ke pomange imem nge mutemem tau tote imo. **13** Pe mo teke hekerkereng ia letemo ke atu ke a pengpeng toto pe mele heleia imo nga lemo poinga poreke ngana e ero, nga ara Soke Temere NeHalang matana, nga etue nenge ara Non Soke Jesus at luluch nge nena pengpeng ngana mur.

4

Tunga Nenge Poia NeHalang Ke Iech

1 Iok titik mur pe liliuk mur, imem mo hetore imo ke ulolo nga atu ngamo nenge poia NeHalang ke iech, ngana laka nenge a nananasia nem. Pe mo teke mo onteia imo pe mo hekerkereng tote imo nga Non Soke Jesus ene, ke a poi ke urana toto lange hehei pe hana ol. **2** Mo hele ke kerkereng toto lange imo iange a eteia urelu lochloch ngana

nenge mo hetoro imo ia, nga Non Soke Jesus ene ke ulolo.

³ NeHalang mutena ke teke atu ke a pengpeng pe a kangkanga toto nga salaunga ana poinga. ⁴ Pe mutena ke teke imo elle pe elle a nauele singimo lemene ngana mur nga poinga nenga leinga ke nek. Ke a poia singimo ke nanasia poinga nge urana pe pengpeng. ⁵ Hana nenge te eteia NeHalang ero, te heporeke singiria nga salaunga ana poinga pe imo apoi ke pomam ero. ⁶ Pe a pallaka ia NeHalang nena none nga ure nei ero pe pule a poia poinga nei ero. Imem mo hele lange imo ke ulolo pe mo hele ke kerkereng toto ke mo teke, NeHalang lape poia ure meena ngana ke lohot nge iri nenge te popoia poinga nei. ⁷ Iange NeHalang iu ngana ia ita nem, teke tatu ke pengpeng mana pe ta salau rara ero. ⁸ Ke pomalam mele nenge lemene ero nge nanasia hengetoro nei, lemene ero ia NeHalang. Iange none nena hengetoro nei ero, NeHalang nenge tunge nena Opepengpeng lange imo nena hengetoro ia.

Ta Poia Mutenga Ana Poinga Ke Kerkereng

⁹ Iau lape e hele teu langa mutenga ana poinga nenge a poia lala nge pekngamo mur ero. Iange NeHalang hetore imo ke ulolo ke teke mutemo tau helel. ¹⁰ Ke titik mur pe liliuk mur, i manmanna ke mutemo taua pekngamo nemur nenge leteria manmanna nga kileng mur nge Mesatonia, pe mo hele ke kerkereng toto lange imo ke a poia poinga nem ke lohot ke nakuna urana toto.

11 Letemo metene poinga nem ke pomanga ure nenge hetakile imo ke nek, ke a umumeia lemo ume mur pe a nanasia imo sipomo lemo poinga mur nga lemo ume, ke halaua imo nga atu ngamo ke pomanga mo hele ngamem ia lange imo ke ulolo. **12** Nenge teke apoi ke pomam, lape a hottaua ure nenge mutemo taua pe a kulele mele ke tunge lange imo ero. Pe iri nenge te eteia NeHalang ero, te renge imo pe tetal heke imo.

Non Soke At Mule Ngana

13 Titik mur pe liliuk mur, mo teke a etei ke nek nga ure nenge lape lohot nge iri nemur nenge te mete ke ulolo, pomalam lape letemo meena pe a tangia iri ero. Iri nenge te eteia NeHalang ero te popoia poinga nem. **14** Pe ita ta eteia ke Jesus mete pe maul haka mule pe letera manmanna ke NeHalang lape hemaul heke mule Jesus, luluch nge iri nenge te mete ke ulolo. **15** Helenga nei Non Soke nena helenga pe lape mo heleia lange imo. Ana helenga tang ke mai koi: Nga etue nenge Non Soke at ia, ita nenge ta maulul kura lape ita muka tala nge iri nenge te mete ero. **16** Lange haliunga palaungana lape lohot pe angkelo mur aria soke haliu pe NeHalang nena ngalum paena alanganngana pe Non Soke i sipona sio nga tapa ke at. Pe iri nenge leteria manmanna nge Kristus pe te mete lape temaul haka mukam. **17** Ke het pe ita nenge ta maulul kura nga etue nem, ta eukirau luluch nge iri ke ta saolia Non Soke nga ulu. Pe lape tatu luluch nge Non Soke ke koko. **18** Ke

pomalam a hekerkereng helia imo elle pe elle nga helenga nemur.

5

Tatu Ke Tatatalo Ala Nga Non Soke At Ngana

¹ Pe titik mur pe liliuk mur, etue tei pe etue utar nenge Non Soke at ia, lape e hele teu langa nem ero. ² Iange imo a etei tote etue nenge Non Soke at mule ia. Etue nem lape at pe herura hot mana ke pomanga non kemenge kina nenge kemkeme nga miliko. ³ Hehei pe hana lape te hele ke te teke, “Imem motu ke nek mana pai! Letemem ia ute pele ero!” Pe ure poreke ngana lape heporeke iri nenge pomam ke ueiuei toto, ke pomanga melmelenga nenga hohonga nenge lohot nge heie. Pe lape te eleis maul ngaria nga ure nem ero toto. ⁴ Pe titik mur pe liliuk mur, imo a tutu nga kileng au ngana ero, ke pomalam etue nem lape herura hote imo ke pomanga kemenge kina e ero. ⁵ Iange lemo inga mur pe lemo ume mur nenge a popoia, nakuna pomalaka nga chaia matana mes manmana ke tua hatal menmene imo pe atu ke mallaha manmana nga lemenga. Ke ita, miliko pe kileng au ngana ana hehei pe hana mur ia ita ero. ⁶ Ke pomalam ta kulala pe ta nauala manmana, pe ta mamani ke mange iri nenge te mamamani ero. ⁷ Iange iri nenge te mamamani, te mamamani nga miliko pe iri nenge te inin, te inin nga miliko. ⁸ Pe ita, chaia matana tua hatal menmene ita. Ke pomalam ta nauele rera inga

mur ke nek. Pe ta heron heke lete manmanna ngana pe mutenga ke poi ele ita. Pe letera manmanna ngana nenge lape ta mene maulinga ke koko, ta heronia ke pomanga ara horel nenge poi ele palpalra. Nem pomanga palinga hel ana hana mur nenge te heron heke ure nemur ke poi ele iri nga etue nenge tepal helel.⁹ NeHalang hesilei hote ita ke teke ta amneia melmelenga nga letena inin ngana ero. Hesilei hote ita ke teke ta mene maulinga nge ara Non Soke Jesus Kristus.¹⁰ Jesus mete ke hemas mule ita ke ulolo. Pe nenge teke ta mete lo, nem pe ta maulul kura, lape tala ke tatu luluch nge i nga etue nenge at mule ia.¹¹ Ke pomalam a halau hel pe a hekerkereng helia imo elle pe elle letemo ke pomanga a popoia nem lo.

Helenga Hetala Ngana Mur Pe Apalanga Mur

¹² Iok titik mur pe liliuk mur, mo teke mo onteia imo ke apoi ke urana toto lange hana nenge teume luluch nge imo, ke te hetottore imo pe te henonoua imo nga kue nenge a nanasia Non Soke.¹³ Iri te poia ume palaungana, ke pomalam mutemo tau tote iri pe atal heke tote iri. Pe imo elle pe elle atu ke a tano luluch nge pekngamo mur.¹⁴ Titik mur pe liliuk mur, mo hele ke kerkereng lange imo ke a helelia iri nenge reria melei tana hali. Pe a hekerkereng ia iri nenge te matautau leteria pe a halaua iri nenge leteria manmanna ngana kerkereng ero pe apoi ke nek lange hulua lochloch.¹⁵ Anau ala ke nek iange lape mele hel te poia poinga nenge te tuachol helelia poinga poreke ngana. Aume ke

kerkereng ke apoi ke nek lange imo elle pe elle pe nge hehei pe hana lochloch.

¹⁶ Atu ke a iech ke kokoes. ¹⁷ A hetalaulau ke kokoes, ¹⁸ pe a hele urana lange NeHalang nga ure lochloch ngana nenge te lohotot, iange NeHalang mutena ke teke imo nenge a nanasia Jesus Kristus a poia poinga nenge pomam.

¹⁹ Opepengpeng popoia ana ume nge imo ke pomanga oan nge ngau lalala pe apal mete oan nem ero. ²⁰ Pe ahul rumemo ia NeHalang nena helenga nenge hetatalonga mur te hele hotote ero. ²¹ A amnei urume helenga mur lochloch pe a rahite ure urana ngana mur ²² pe a hile hote ure poreke ngana mur.

²³ Poinga nenga tunga nge nek huna toto nge NeHalang, pe mo hetalaulau lange i ke nauele singimo mur pe opemo mur pe ngamo mur, pe helemlem ia imo. Ke pomalam, nga etue nenge Non Soke Jesus Kristus at mule ia, lape te hele poreke imo nga poinga poreke ngana e ero. ²⁴ NeHalang hesilei hote imo ke ulolo ke nena hana mur imo. Pe i lape helemlem ia imo ke manmanna.

²⁵ Pe titik mur pe liliuk mur, a hetalaulau emem ke NeHalang halaua imem pule. ²⁶ Pe a sisa perimo nge NeHalang nena hana mur lochloch pe a poia nga NeHalang ene. ²⁷ Pe e hele ke kerkereng lange imo nga Non Soke ene ke e teke a sisia alalahalalaha nei lange iri lochloch ngana nenge leteria manmanna.

28 E hetalaulau amo ke ara Non Soke Jesus Kris-tus nena poinga urana toto ngana tu toto nge imo. Ngana laka lom.

**Tomunga Hel Heueu Ngana
Genesis and the New Testament in the Lote Language
of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Lote long
Niugini**

copyright © 2009, 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lote

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Nov 2022

89f57add-4ab2-5e6d-af7e-7ec7955d8f95